

Besluit

Besluit strekkende tot het verlenen van accreditatie aan de opleiding hbo-bachelor Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Nederlands, Engels, Frans, Aardrijkskunde, Geschiedenis, Maatschappijleer, Algemene Economie, Bedrijfseconomie, Wiskunde, Biologie, Natuurkunde, Scheikunde, Mens en Technologie, Consumptieve Techniek I en II, Gezondheidszorg en Welzijn, Techniek en aan het Associate degreeprogramma Onderwijsondersteuner Consumptieve Techniek I en II, Associate degreeprogramma Onderwijsondersteuner Gezondheidszorg en Welzijn, Associate degreeprogramma Onderwijsondersteuner Techniek van de Hogeschool van Amsterdam alsmede strekkende tot het geven van een advies aangaande de Educatieve minor en het Pedagogisch Didactisch Getuigschrift.

datum
29 juli 2016
onderwerp
Besluit
accreditatie
hbo-bachelor

Opleidingen tot leraar

voortgezet onderwijs van de

tweede graad van de

Hogeschool van Amsterdam

(004433-004448)

ons kenmerk

NVAO/20161556/LL

bijlagen

2

Gegevens

Naam instelling : Hogeschool van Amsterdam
Datum aanvraag : 23 december 2015
Graad opleiding : Bachelor of Education
Varianten opleiding : deeltijd, voltijd
Afstudeerrichtingen : algemeen vormend onderwijs en beroepsgericht onderwijs – in ontwikkeling
2 Bijkomend : Associate degreeprogramma Onderwijsondersteuner Consumptieve Techniek I en II (120 EC)
Associate degreeprogramma Onderwijsondersteuner Gezondheidszorg en Welzijn (120 EC)
Associate degreeprogramma Onderwijsondersteuner Techniek (120 EC)
Educatieve minor (30 EC)
Pedagogisch Didactisch Getuigschrift (60 EC)
Locatie opleiding : Amsterdam
Datum goedkeuren
panel : 16 maart 2015
Datum locatiebezoeken : 31 maart, 1 april en 2 april 2015
Datum visitatierapport : november 2015
Instellingstoets kwaliteitszorg : ja, positief besluit van 5 november 2013

hbo-bachelor Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad (240 EC) in

Nederlands

Engels

Frans

Aardrijkskunde

Pagina 2 van 19 Geschiedenis

Maatschappijleer
Algemene Economie
Bedrijfseconomie
Wiskunde
Biologie
Natuurkunde
Scheikunde
Mens en Technologie
Consumptieve Techniek I en II
Gezondheidszorg en Welzijn
Techniek

Educatieve minor (30 EC)

Het Pedagogisch Didactisch Getuigschrift (60 EC)

Associate degree-programma's

Associate degree-programma Onderwijsondersteuner Techniek (120EC)
Associate degree-programma Onderwijsondersteuner Gezondheidszorg en Welzijn (120EC)
Associate degree-programma Onderwijs Ondersteuner Consumptieve Techniek I en II (120EC)

Beoordelingskaders

Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling van de NVAO (Stcrt. 2014, nr 36791);
Protocol PDG en educatieve minor, 28 april 2014 (www.nvao.net);
Het kader beoordeling bestaande associate-degree programma's (Stcrt.2014, nr. 9834).

Bevindingen

De NVAO stelt vast dat in het visitatierapport deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden het panel de kwaliteit van de opleidingen voldoende heeft bevonden. Het visitatierapport geeft de bevindingen en overwegingen weer van het panel over de bacheloropleiding Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Nederlands, Engels, Frans, Aardrijkskunde, Geschiedenis, Maatschappijleer, Algemene Economie, Bedrijfseconomie, Wiskunde, Biologie, Natuurkunde, Scheikunde, Consumptieve Techniek I en II, Gezondheidszorg en Welzijn, Techniek en Mens en Technologie van de Hogeschool van Amsterdam. Het panel heeft meer opleidingen gezamenlijk beoordeeld. Een positief advies is uitgebracht aangaande zowel de Educatieve minor als het Pedagogisch Didactisch Getuigschrift. Aangezien de Ad-programma's vrijwel identiek zijn aan de eerste twee studiejaar van de bacheloropleidingen heeft het panel een positieve indruk van de Ad-opleidingen.

Advies van het visitatiepanel aangaande de opleidingen

Samenvatting bevindingen en overwegingen van het panel.

Alle opleidingen ontvangen het oordeel 'voldoende'.

In maart en april 2015 heeft een visitatiepanel de bestaande hbo-bachelor tweedegraads lerarenopleidingen van de Hogeschool van Amsterdam bezocht. Alle opleidingen verzorgen

Pagina 3 van 19 een voltijdse en een deeltijdse variant. Drie opleidingen voeren ook een Associate degree programma. Het panel beoordeelt de opleidingen als voldoende.

Standaard 1: Beoogde eindkwalificaties

De opleidingen Techniek en Mens en Technologie ontvangen voor Standaard 1 het oordeel 'voldoende' en de opleidingen Nederlands, Engels, Frans, Aardrijkskunde, Geschiedenis, Maatschappijleer, Algemene Economie, Bedrijfseconomie, Wiskunde, Biologie, Natuurkunde, Scheikunde, Consumptieve Techniek I en II en Gezondheidszorg en Welzijn ontvangen het oordeel 'goed'.

Het panel concludeert dat de eindkwalificaties van de tweedegraads lerarenopleidingen helder zijn afgeleid van de landelijke kaders. De opleidingen sluiten nauw aan op de SBL-competenties (inhoud en oriëntatie) en op de Dublin-descriptoren (niveau). De vakspecifieke competenties zijn per opleiding uitgewerkt met gedragsindicatoren voor de vakdidactische competenties op drie niveaus (hoofd fasebekwaam, LiO-bekwaam en startbekwaam). Deze uitwerkingen zijn mede gebaseerd op de landelijke kennisbases. De aansluiting op internationale eisen is afgedekt via de landelijke eindkwalificaties en de landelijke opleidingsoverleggen. De profilering van de lerarenopleidingen richt zich conform HvA beleid, door middel van urban education op de grootstedelijke context. De opleidingen valideren de eindkwalificaties door de eigen brede netwerken in het werkveld via bijvoorbeeld veldadviesraden, stagecontacten, externe assessoren en signalen van de eigen alumni. Circa de helft van de opleidingen is bezig met de opzet van professionele leergemeenschappen en vakdidactische netwerken om de connecties met het werkveld te bestendigen.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

De opleidingen Nederlands, Maatschappijleer, Algemene Economie, Bedrijfseconomie, Consumptieve Techniek I en II, Gezondheidszorg en Welzijn, Techniek en Mens en Technologie ontvangen voor standaard 2 het oordeel 'voldoende' en de opleidingen Engels, Frans, Aardrijkskunde, Geschiedenis, Wiskunde, Biologie, Natuurkunde en Scheikunde ontvangen het oordeel 'goed'.

Het panel constateert dat de vernieuwing van de curricula wordt ingevoerd in alle tweedegraads lerarenopleidingen en positieve effecten oplevert. De integratie van theorie en praktijk komt beter tot zijn recht en draagt bij aan de persoonlijke en professionele ontwikkeling van studenten. De versterking van de onderzoeksleerlijn is ingezet en wordt doorgezet naar de afstudeerfase.

Alle opleidingen waarvoor een landelijke kennisbasis (LKB) en kennistoets (LKT) is ontwikkeld, hebben deze nu in gebruik. Dit levert verschillende ervaringen op. De opleiding Frans ziet bijvoorbeeld de LKB als basis voor de inrichting van het curriculum. Andere opleidingen vinden de LKT niet altijd passen bij de eigen opzet en inhoud van het curriculum en zoeken naar aanpassingen, bijvoorbeeld Maatschappijleer, die in afwachting is van de herziening van de landelijke kennisbasis.

De invoering van de twee afstudeerrichtingen is bij veel opleidingen nog in ontwikkeling. Alle opleidingen, waarvoor conform landelijke afspraken twee afstudeerrichtingen bestaan, voeren beide richtingen door, soms voortbouwend op bestaande afstudeerspecialisaties/keuzemogelijkheden, bijvoorbeeld Biologie. Enkele opleidingen voeren één afstudeerrichting in, aangezien het betreffende vakgebied alleen in het (v)mbo of alleen in

Pagina 4 van 19 de bovenbouw (is eerstegraads bevoegdheid) het havo/vwo profiel wordt verzorgd, bijvoorbeeld Maatschappijleer.

Alle opleidingen werken aan versterking van de aansluiting op de instromende studenten. De studiekeuzecheck is integraal ingevoerd. Iedere opleiding kleurt deze vakspecifiek in om de instromers realistische informatie te geven en goed te kunnen testen op geschiktheid voor en affiniteit met het vakgebied. De eerste resultaten laten een positief beeld zien op vermindering van de uitval die op dit moment ook landelijk nog zorgelijk groot in omvang is.

Docenten worden gewaardeerd door studenten en alumni om hun vakkennis, hun voorbeeldfunctie als leerkracht en het directe contact. Bij de professionalisering van docenten worden gerichte keuzes gemaakt per opleiding. Opleidingen leggen vaak een accent op de scholing in toets- en onderzoeksvaardigheden en op het creëren van maatwerk. Enkele teams zetten in op teamscholing en volgen gezamenlijk BKE-scholing of een team-VELON-registratie. Deze laatste wordt vaak gezien als een zeer intensief traject dat weinig directe voordelen biedt.

Met de vernieuwing van de curricula is de werkdruk hoog. Ter ondersteuning is extra formatie beschikbaar gesteld voor toetsing en voor begeleiding van studenten. Dit zal zijn vruchten nog gaan afwerpen. De samenwerking met de stagescholen is aangescherpt, met name met de erkende opleidingsscholen. Voor begeleiding bij niet-opleidingsscholen wordt meer docentformatie ingezet.

De opleidingen zijn inhoudelijk duidelijk in beweging en sluiten daarmee aan op de wensen van studenten en het werkveld. De vernieuwingen zullen de komende jaren verder doorgezet worden.

Standaard 3: Toetsing

De opleidingen Nederlands, Engels, Frans, Maatschappijleer, Algemene Economie, Bedrijfseconomie, Wiskunde, Biologie, Natuurkunde, Scheikunde, Consumptieve Techniek I en II, Gezondheidszorg en Welzijn, Techniek en Mens en Technologie ontvangen voor standaard 3 het oordeel 'voldoende' en de opleidingen Aardrijkskunde en Geschiedenis ontvangen het oordeel 'goed'.

Het panel concludeert dat met de vernieuwing van de curricula ook de toetsing en beoordeling worden vernieuwd. Ook hier geldt dat dit proces in volle gang is en de komende jaren meer doorwerking zal krijgen. Positief is dat docenten gericht worden geschoold en er ruimte is voor kalibratie. Docenten werken meer en meer met toetsmatrijzen en rubrics en passen het vierogenprincipe toe. De toetsuitvoering kent een diversiteit aan toetsvormen die past bij de verschillende leerlijnen en curriculumonderdelen. De landelijke kennistoets (LKT) is ingevoerd bij alle opleidingen waarvoor landelijke toetsen zijn ontwikkeld. Een aantal opleidingen, bijvoorbeeld Consumptieve Techniek en Techniek, waarvoor geen duidelijke kennisbasis aanwezig is, hanteren het systeem van peerreview zoals dit landelijk volgens het project '10 voor de leraar' wordt beoogd.

De LKT wordt sinds 2012 geleidelijk doorgevoerd bij de lerarenopleidingen. De LKT wordt over het algemeen gewaardeerd als borging van het basisniveau van de opleidingen. Echter de vorm waarin dit gebeurt, is niet voor alle opleidingen passend. Bij Maatschappijleer en Geschiedenis paste de LKT met meerkeuzevragen niet goed bij de visie van de opleidingen dat studenten ook moeten kunnen redeneren en analyseren. Bij Biologie waren studenten niet gewend aan multiple choice vragen en is een gerichte training ingevoerd. Bij de

Pagina 5 van 19 opleidingen Wiskunde, Natuurkunde en Scheikunde wordt de LKT ook als niet passend ervaren. Na overleg met het Landelijk Overleg Wiskunde zal geëxperimenteerd worden met open vragen.

De opleidingen investeren in de borging van de toetsing. Dit gebeurt door duidelijkere toetskaders, versterking van toetsinstrumenten, scholing van docenten, toepassing van het vierogenprincipe en door versteviging van toets- en examencommissies. De inhoud, beoordelingscriteria en toetsresultaten worden systematisch geanalyseerd en besproken in docententeams. Het kalibreren van beoordelingen tussen docenten is redelijk gangbaar. De borging van de toetsen voorafgaand aan de toetsafname door kalibratie van toetsmatrijzen en beoordelingscriteria mag strakker worden aangezet.

Standaard 4: Gerealiseerde eindkwalificaties

Alle opleidingen ontvangen voor standaard 4 het oordeel 'voldoende'.

De afstudeerfase wordt afgesloten met meerdere afstudeerproeven die een brede dekking geven van de vakspecifieke aspecten, het onderzoekend vermogen, het denkniveau en de ontwikkeling van de beroepsrol bij studenten. Het werkplekleren en het praktijkonderzoek hebben een duidelijke plaats. Bekwaamheidsproef 3 (BP3; een van de afstudeerproeven) kan volgens het panel beter gepositioneerd worden. Het portfolio en het visiestuk hebben geen formele plek in het afstuderen, maar zijn wel belangrijke onderdelen voor de ontwikkeling tot startbekwame leraar. De beoordeling daarvan is niet altijd duidelijk, aangezien deze opgaat in de beoordeling van bekwaamheidsproef 3. De beoordeling van bekwaamheidsproef 3 kan zwaarder worden aangezet zodat deze ook door studenten als een eindmeting wordt ervaren.

De afstudeerdossiers van de studenten voldoen in het algemeen aan het verwachte basisniveau en vallen binnen de geaccepteerde grenzen. Het panel verwacht dat de curriculumvernieuwing (invoering van beroepsopdrachten en versterking van de onderzoeksleerlijn) kan bijdragen aan een meer constante kwaliteit van de eindwerkstukken van de studenten. Het niveau van afgestudeerden wordt bevestigd door alumni en werkveldvertegenwoordigers die melden dat alumni gewild zijn in het werkveld en in het algemeen snel en goed functioneren binnen de scholen.

Tot slot

Het panel heeft bij de lerarenopleidingen van de HvA gedrevenheid, enthousiasme, ambitie en betrokkenheid gezien. De opleidingen zijn druk in ontwikkeling en bezig met curriculumvernieuwing en versteviging van onderzoek, toetsing en begeleiding. Op deze aspecten is duidelijk vooruitgang geboekt, vergeleken met de vorige visitatieronde. De onderzoeksleerlijn is versterkt en wordt ingebed in het hele curriculum. Met de introductie van de beroepsopdrachten wordt de samenhang in de curricula verstevigd. Conform de landelijke ontwikkeling investeren de opleidingen in professionalisering qua toetsvaardigheid en onderzoeksbegeleiding. De toetsborging wordt aangescherpt met meer systematische analyse en kalibratie van toetsen en beoordelingen. De procedure voor de instroom in de opleidingen is aangescherpt met de invoering van de studiekeuzecheck met opleidings specifieke invulling. Aandachtspunt sinds de vorige visitatie blijft de werkdruk die de docenten ervaren. Daar is oog voor, maar de balans met taakuitbreidingen en financiële budgetten maken dit tot een lastig te tackelen onderwerp.

Pagina 6 van 19 Het panel is positief over de koers die de opleidingen hebben ingezet sinds de vorige visitatie.

Aanbevelingen

De NVAO onderschrijft de aanbevelingen van het panel.

Advies van het visitatiepanel aangaande de Associate degrees

Samenvatting bevindingen en overwegingen van het panel Associate degree-programma

Inleiding

In 2009 is de HvA gestart met pilots voor de Ad-programma's na goedkeuring door het Ministerie OCW. De studielast van de Ad-programma's bedraagt 120 EC. In voorgaande jaren hebben zeer weinig studenten zich aangemeld voor de Ad-programma's. De programma's waren niet financieel haalbaar. Daarop zijn in 2011 de Ad's dusdanig aangepast dat ze naadloos aansluiten op de bachelorprogramma's en daarmee ook bij kleine studentenaantallen konden doorgaan. De Ad-studenten schuiven voor een groot deel aan bij de bachelorstudenten. Het eerste studiejaar is helemaal gelijk aan de propedeuse van de bachelor. Hiermee is ook de doorstroom naar de bachelor beter mogelijk en omgekeerd een overstap vanaf het eerste jaar bachelor naar de Ad. Dit past binnen de HvA visie dat het deeltijdonderwijs zo flexibel mogelijk moet zijn.

Standaard 1: Beroepsbeeld en eindkwalificaties

De Ad's richten zich op het primaire proces in het (beroeps)onderwijs in de betreffende sectoren. Afgestudeerden worden ingezet bij vaardigheidslessen in het beroepsonderwijs; altijd onder verantwoordelijkheid van een bevoegd docent. Zij houden zich niet bezig met curriculum ontwikkeling, kwaliteitszorg of organisatorische zaken. De Ad-HV kent nog geen afgestudeerden. De Ad-GW telt sinds 2013 vier afgestudeerden. Bij de Ad-TidO zijn alle studenten uitgevallen of doorgestroomd in de bachelor.

Het Ad-niveau is vastgesteld als niveau 5 volgens het nationaal raamwerk (Netherlands Qualifications Framework), tussen mbo-4 (niveau 4) en hbo-bachelor (niveau 6). De competentieprofielen en bekwaamheidseisen zijn ontwikkeld door kenniscentrum Calibris en de Stichting Beroepskwalificaties Leraren (SBL) en nader uitgewerkt volgens niveau 2 van de 'short cycle' kwalificaties van de Dublin-descriptoren. De vak- en vakdidactische competentie wordt afgerond op niveau 2 (SBL). Studenten doen geen landelijke kennistoets zoals bij de bacheloropleiding.

De Ad-GW betreft de veldadviesraad (VAR) bij de validering van de eindkwalificaties. De VAR vindt de Ad passend voor stagiairs, die wel voldoen bij het verzorgen van praktijkonderwijs, maar die niet voldoen bij het ontwikkelen van een hoger denkniveau. Bij de validering worden ook de meningen van stagebegeleiders betrokken en van een veldassessor die betrokken is bij de eindtoetsing. In het landelijk overleg Ad-GW worden ervaringen gedeeld en wordt geprobeerd de Ad landelijk te promoten.

Het panel beoordeelt de standaard eindkwalificaties met het oordeel voldoende.

Standaard 2: Curriculum en leeromgeving

Ad-studenten volgen de meeste vakken samen met de bachelorstudenten. Alleen de studieloopbaanbegeleiding is in principe apart. Door de kleine aantallen lukt dit niet altijd

Pagina 7 van 19 met de intervisiegroepen. Bij Ad-GW is er een centrale studieloopbaanbegeleider die expert is op het gebied van Ad.

De Ad-HV bestaat uit:

69 EC (inclusief 12 EC vakdidactiek) modulen afgeleid van de landelijke kennisbasis; 30 EC uit modulen afgeleid van de generieke kennisbasis;
18 EC werkplekieren; 3 EC Ad assessment.

Het programma volgt vijf vakleerlijnen van de bachelor: Bedrijf en organisatie, Voedingstechnologie, Praktijkvaardigheden, Vakdidactiek en Projecten.

De Ad-GW bestaat uit:

60 EC modulen afgeleid van de landelijke kennisbasis (inclusief drie keuzemodules, 9 EC);
24 EC modulen afgeleid van de generieke kennisbasis;
24 EC werkplekieren;
12 EC intervisie en studieloopbaanbegeleiding.

Het programma volgt vier vaklijnen van het bachelorprogramma:

- leerlijn 2: Gezondheid en ziekte
- leerlijn 3: Zorgen voor jezelf en zorg voor specifieke doelgroepen
- leerlijn 6: Dienstverlening
- leerlijn 7: Vakdidactiek

De Ad-TidO bestaat uit alle modulen van de eerste twee studiejaar van de bachelor; het laatste jaar is een ander programma.

Voor de instroom gelden dezelfde eisen als voor de instroom in de bachelor, inclusief studiekeuzecheck. De keuze tussen bachelor of Ad wordt in een intakegesprek besproken, waarop de student een advies ontvangt.

Het programma wordt verzorgd door hetzelfde docententeam als de bacheloropleiding en de Ad's maken gebruik van dezelfde faciliteiten.

Het panel beoordeelt het standaard Programma met het oordeel voldoende.

Standaard 3: Toetsing

De toetsprogramma's van de Ad's zijn opgenomen in de OER. In de studiegids van de bachelor, ook van toepassing voor de Ad, zijn toetswijze en toetseisen beschreven. De modulehandleidingen geven meer gedetailleerde informatie. Ad-studenten maken dezelfde toetsen als de bachelorstudenten met dezelfde normering. Het portfolio vormt de basis voor het eindassessment.

Het panel beoordeelt de standaard Toetsing met het oordeel voldoende.

Standaard 4: Gerealiseerde kwalificaties

Het eindniveau wordt bepaald aan drie eindwerken:

- Werkplekieren-2;
- Onderzoek uit de beroepsopdrachten 1-4, ABV-modulen jaar 1 en 2';
- Bekwaamheidsproef Ad (BP-Ad, eindassessment).

Het eindassessment wordt afgenomen door twee assessoren, een van de opleiding en een uit het werkveld. Dit is vergelijkbaar met de bekwaamheidsproef-2 van de bacheloropleiding. Het assessment richt zich op de bewijzen in het portfolio van de student, onder andere videobewijs met kijkwijzer, de onderzoeksopdrachten, vakdidactisch dossier,

Pagina 8 van 19 stagebeoordelingen, een visiedocument en een zelfevaluatie met een Persoonlijk OntwikkelingsPlan.

Voor de beoordeling is een specifiek beoordelingsformat ontwikkeld aangepast aan de competentieontwikkeling van de Ad'er.

De Ad-HV heeft nog geen afgestudeerden.

De Ad-GW heeft sinds 2013 slechts vier afgestudeerden.

De Ad-TidO telt slechts één afgestudeerde uit het cohort 2010.

Gezien het kleine aantal Ad-studenten en Ad-eindwerken heeft het panel geen representatieve steekproef eindwerken kunnen trekken. Het panel heeft een aantal Ad-studentproducten ter inzage gehad. Daarmee is het lastig een oordeel te vellen voor deze standaard. Het panel heeft een positieve indruk op basis van uitspraken van enkele studenten, docenten, het management en werkveldvertegenwoordigers. Daaruit heeft het panel positieve signalen ontvangen over de opzet en waarde van de Ad-programma's en de eindbeoordeling.

Conclusie

Het panel vindt de uitgangspunten voor de Ad's helder geformuleerd, zowel qua eindkwalificaties, als qua inrichting van het programma, de toetsing en de eindbeoordeling. Aangezien de Ad-programma's vrijwel identiek zijn aan de eerste twee studie jaren van de bacheloropleidingen heeft het panel een positieve indruk van de Ad-opleidingen.

Hiermee komt het panel tot een oordeel voldoende voor alle drie de Ad-opleidingen:
Associate degree-programma Onderwijsondersteuner Techniek
Associate degree-programma Onderwijsondersteuner Gezondheidszorg en Welzijn
Associate degree-programma Onderwijs Ondersteuner Consumptieve Techniek I en II

Aanbevelingen

De NVAO onderschrijft de aanbevelingen van het panel.

Advies van het visitatiepanel aangaande de Educatieve minor

Samenvatting bevindingen en overwegingen van het panel Educatieve minor

Van 31 maart tot en met 2 april 2015 is de Educatieve Minor van de Hogeschool van Amsterdam, Domein Onderwijs en Opvoeding bezocht en beoordeeld door een visitatiepanel. Het panel beoordeelt de Educatieve Minor als voldoende.

Standaard 1: Beoogde eindkwalificaties

De opleiding ontvangt voor standaard 1 het oordeel voldoende.

Het panel concludeert dat uitgangspunten en kwalificaties voor de EM helder zijn vastgelegd in de studiegids van de EM. De nadruk ligt op het verwerven van kennis en het ontwikkelen van (basis)vaardigheden om als docent te kunnen functioneren in het (v)mbo. Het eindniveau is conform het landelijke kader. Men streeft naar het behalen van niveau 2 (LIO-bekwaam) op de zeven SBL-competenties. De samenwerking is vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst. Een stuurgroep begeleidt de ontwikkeling en uitvoering van de EM. Het aantal deelnemers is laag; negen in het eerste semester en vier in het tweede semester 2014-2015. De EM wordt onder meer geborgd via de VeldAdviesRaad van de HvA-DOO.

De opleiding ontvangt voor standaard 2 het oordeel voldoende.

Het EM-programma is uitgewerkt in de studiehandleiding Een baan in het beroepsonderwijs 2014-2015, met informatie over leerdoelen, werkvormen, programmaoverzicht, wekelijkse bijeenkomsten en gehanteerde literatuur. Werkvormen bestaan uit stages, en drie blokken met terugkomdagen met workshops, colleges, trainingen en intervisie. Elk blok wordt afgesloten met een verplichte opdracht. De student loopt per week drie dagen stage, één terugkomdag en één dag is vrij geroosterd voor het maken van opdrachten. Colleges worden verzorgd door een onderwijskundige, een lerarenopleider en een pedagoog. Daarnaast zijn er gastcolleges vakdidactiek, multicultureel vakmanschap, logopedie en drama. De stages vinden plaats op de vo-scholen (bij voorkeur vmbo) en in het mbo. De stagebegeleiders bieden dagelijkse begeleiding bij de werkzaamheden in het vakgebied. Zij worden hiertoe getraind.

Studenten doen drie opdrachten: a) oriëntatie op het beroep (2 EC), b) observatie en verslaglegging (4 EC) en c) ontwerp en uitvoering lessenserie (6 EC). Stage- werkplekleren omvat 15 EC. Het portfolioassessment heeft een omvang van 3 EC.

Het panel is, na bestudering van de achtergronddocumenten en de gesprekken met betrokkenen, in het algemeen tevreden over het EM-programma en de uitvoering daarvan. Aandachtspunt is de mate waarin en de wijze waarop er aandacht wordt gegeven aan vakdidactiek. Vakdidactische aspecten komen aan de orde in de lessen en het is de bedoeling dat ook de werkbegeleiders hier aandacht aan geven. Onduidelijk is of de stageplek/werkbegeleider hier gericht op wordt uitgekozen. Studenten wordt niet geleerd om de werkbegeleider te bevragen op vakdidactiek. De opleiding kan hier meer duidelijkheid in aanbrenge.

Standaard 3: Toetsing

De opleiding ontvangt voor standaard 3 het oordeel voldoende.

Het toetsbeleid is ingebed in het toetsbeleid van de HvA-DOO. De toetsing bestaat uit vijf onderdelen: drie opdrachten, een stagebeoordeling en het eindassessment. De student krijgt een beoordeling voor de afzonderlijke producten in het portfolio, de stage en het eindgesprek. De toetscriteria zijn vastgelegd in de studiegids en beoordelingsformats. Het eindassessment (ontwikkelingsgesprek) wordt afgenomen door twee assessoren; een van de HvA en een veldassessor. Studenten ontvangen een ontwikkeladvies. Men heeft een begin gemaakt met een nieuw beoordelingsformulier voor de stage, meer specifiek voor het EM niveau.

Het panel constateert dat er wordt gewerkt met rubrics. Als studenten aan alle verplichtingen hebben voldaan ontvangen ze een voldoende voor de minor.

Als een student het vereiste niveau 2 niet behaald, dan wordt dit vermeld in het ontwikkeladvies en wordt daar met het al dan niet verlenen van vrijstellingen rekening mee gehouden. De opleiding zoekt samen met de werkplekbegeleiders naar een scherpere cesuur voor het niveau 2, gezien de korte tijd die de student doorbrengt in de praktijk (vijf maanden). De bij de bachelor gehanteerde criteria worden aangepast voor de EM. Het panel vindt de toetsing helder en inzichtelijk. De leerdoelen zijn duidelijk gekoppeld aan toetsvormen en criteria. Aandachtspunt is de wijze waarop de opleiders van het instituut de beoordeling van de stage meenemen en daarmee de transfer beoordelen van de lessen naar het functioneren in de praktijk.

Standaard 4: Gerealiseerde eindkwalificaties

Pagina 10 van 19 De opleiding ontvangt voor standaard 4 het oordeel voldoende.

De studenten worden aan het einde in het eindassessment integraal beoordeeld op hun portfolio door gekwalificeerde assessoren. Deze assessoren zijn getraind over het minortraject. In de beoordeling krijgen studenten inzicht in waar zij staat ten opzichte van de beoordelingsstandaard LiO-bekwaam. Dit wordt in een woordrapportage vastgelegd. De procedure is vastgelegd in de Handleiding EVC Ontwikkelassessment Educatieve Minor. Ten tijde van het schrijven van de kritische reflectie waren er nog geen afgestudeerden van de Educatieve Minor. Het eindassessment van de negen deelnemers had op dat moment nog niet plaatsgevonden. Ten tijde van de visitatie waren negen studenten geslaagd. In de Kritische Reflectie geeft de EM-opleiding aan dat de eerste resultaten en evaluaties positief zijn. De studenten zijn vakinhoudelijk op een hoog niveau, wat past bij de behoefte in het werkveld. Ze tonen veel initiatief en draaien goed mee.

Gezien het tijdstip van het inleveren van de documentatie waren, op het moment van de visitatie, negen dossiers beschikbaar en lagen er drie complete dossiers ter inzage. Het panel ziet in de dossiers een bevestiging van het gewenste niveau. Studenten worden in het minortraject bewust van hun geschiktheid voor het tweedegraads leraarschap.

Aanbevelingen

De NVAO onderschrijft de aanbevelingen van het panel.

Advies van het visitatiepanel aangaande het Pedagogisch Didactisch Getuigschrift Samenvatting bevindingen en overwegingen van het panel PDG

Van 31 maart tot en met 2 april 2015 is het traject Pedagogisch Didactisch Getuigschrift (PDG) van de Hogeschool van Amsterdam, Domein Onderwijs en Opvoeding bezocht en beoordeeld door een visitatiepanel. Het panel beoordeelt de opleiding als voldoende.

Standaard 1: Beoogde eindkwalificaties

De opleiding ontvangt voor standaard 1 het oordeel voldoende.

Het panel concludeert dat de eindkwalificaties duidelijk worden gerelateerd aan een beroepsgerichte uitwerking van de SBL-competenties (bron: STOAS Vilentum). CNA heeft deze in 2014 herzien en geordend in rubrics op drie niveaus: startende, half gevorderde en startbekwame docent. De relatie met de vijf thema's, zoals benoemd in het landelijke raamwerk PDG, is niet expliciet. Deze thema's kunnen meer herkenbaar worden opgenomen in de eindkwalificaties. De uitgangspunten en opzet van het PDG-traject zijn geborgd doordat het werkveld (ROC) nauw is betrokken bij de ontwikkeling en doordat de eindverantwoordelijkheid ligt bij de examencommissie van de HvA. Op landelijk niveau is er ook afstemming met andere PDG-aanbieders. In het werkveld is er draagvlak voor dit opleidingstraject.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

De opleiding ontvangt voor standaard 2 het oordeel voldoende.

Het PDG-programma heeft een opbouw waarbij theorie (30 EC opleidingsdeel) en praktijk (30 EC werkplekleren, inclusief intervisie) telkens met elkaar verbonden worden. Met beroepstaakgerichte opdrachten wordt de transfer naar de eigen beroepspraktijk gemaakt. Het onderwijs is geordend naar vier docent kerntaken. Resultaten worden verzameld in een ontwikkelingsgericht portfolio. Uit gesprekken met docenten/coaches en cursisten

Pagina 11 van 19 constateert het panel dat het onderwijsprogramma inzoomt op de punten in het Landelijk Raamwerk PDG, zoals het werkplekleren en het feit dat de mbo-docent een verbinding vormt tussen het werkveld van de mbo-student en de mbo-instelling. Het panel is van mening dat de mbo-oriëntatie duidelijk aanwezig is. Cursisten vinden het programma waardevol en relevant.

Door differentiatie in opdrachten en door gerichte begeleiding op basis van het portfolio, wordt duidelijk aangesloten op de variatie aan instromende cursisten. Procedures voor vrijstellingen zijn in ontwikkeling in overleg met de examencommissie van de tweedegraads lerarenopleidingen van de HvA. Iedere cursist wordt begeleid door een opleider vanuit de HvA en door een coach/werkplekbegeleider vanuit de eigen school. De opleider beoordeelt de opdrachten, bezoekt een les en monitort de studievoortgang. De coach houdt begeleidingsgesprekken, geeft feedback op opdrachten en observeert en bespreekt minimaal zes lessen.

In de opleiding wordt de transfer gemaakt van algemene didactiek naar de toepasbaarheid op het specifieke vak (echter niet voor elk vak is didactiek geëxpliciteerd). Uit gesprekken constateert het panel dat de mate waarin vakdidactiek aan de orde komt in de praktijk, sterk afhankelijk is van de begeleiding op het mbo door de coach/werkplekbegeleider. Het is niet duidelijk of de werkplekbegeleiders hier gericht op worden voorbereid, bijvoorbeeld door te benadrukken dat de eigen praktijkkennis qua vakdidactiek nadrukkelijk wordt geëxpliciteerd. Het panel beveelt aan dat de opleiding een meer sturende en proactieve rol speelt op dit punt. Vakdidactiek is onderdeel van de begeleiding vanuit de opleiding en bij de eindtoetsing als onderdeel van het portfolio en het eindassessment.

Het panel oordeelt dat er voldoende en voldoende opgeleid personeel wordt ingezet. CNA voorziet in kennisdeling in de vorm van focusgroepen. De scholen waarborgen dat coaching op de werkplek wordt uitgevoerd door opgeleide coaches. CNA verzorgt trainingen voor nieuwe PDG-coaches. Het panel adviseert nadere afstemming te zoeken tussen het PDG-programma en het programma van de kopopleiding, zowel qua inrichting van het programma, als met het oog op doorstroming van PDG naar de tweedegraads opleiding.

Standaard 3: Toetsing

De opleiding ontvangt voor standaard 3 het oordeel voldoende.

De opleiding werkt met een systeem van formatieve en summatieve beoordeling, met constructive alignment als uitgangspunt. Het toetsstelsel is vastgelegd in de Studiegids PDG. Het panel constateert dat cursisten vier prestaties leveren aansluitend op de vier kerntaken. Drie prestaties worden in assessments getoetst en beoordeeld aan de hand van vastgestelde gedragsindicatoren op bachelorniveau. De prestaties zijn ontwikkeld in samenspraak met vertegenwoordigers uit het mbo-werkveld. Het vierogenprincipe wordt toegepast en begeleiding en beoordeling zijn gescheiden met inzet van opleidings- en veldassessoren. In intervisiebijeenkomsten kalibreren assessoren de beoordelingen. De eindverantwoordelijkheid qua toetsing, vrijstellingen en diplomering ligt bij de examencommissie van de HvA.

Het panel is van mening dat de toetsing in de basis voldoet en nog in ontwikkeling is. Het panel adviseert de relatie tussen de vier prestaties en de vijf thema's van het Landelijk Raamwerk te expliciteren. Het panel vindt de cesuur en normering voor iedere prestatie nog niet geheel inzichtelijk voor derden. In de beoordelingstabel per prestatie kan duidelijker

Pagina 12 van 19 worden aangegeven wat de cesuur is per gedragsindicator. Er is nog ruimte voor verbetering in de eenduidigheid van de normering.

Standaard 4: Gerealiseerde eindkwalificaties

Aangezien er ten tijde van het visitatiebezoek nog geen eindwerkstukken van cursisten van het nieuwe curriculum aanwezig waren, is de kwaliteit van de eindwerkstukken nog niet vast te stellen.

Vanwege de recente start van het PDG-traject zijn er nog geen afgestudeerden. Het panel heeft een aantal dossiers ingezien vanuit de voorloper, de BVE-cursus³. De opzet van de eindtoets wordt voortgezet in het PDG-traject. Het eindniveau zal worden geborgd door een kwalificerend assessment over drie prestaties. Prestatie B (het onderzoek) was ten tijde van de visitatie niet aanwezig. De producten van de andere prestaties wel.

Het panel adviseert om bij de verdere uitwerking van de PDG-eindtoetsing meer duidelijkheid in normering aan te brengen. Uit de BVE prestaties bleek dat verschillen in de mate waarin theoretische concepten werden verwerkt, niet altijd navolgbaar waren in de beoordelingen. De gewenste relaties uit het PDG-raamwerk zijn, logischerwijs, nog niet herkenbaar in producten uit de BVE-cursus.

De overdracht van de eindverantwoordelijkheid van CNA naar de examencommissie HvA geeft het panel wel vertrouwen dat de beoordeling meer eenduidig kan plaatsvinden en dat de generieke kennisbasis wordt opgenomen in de beoordeling. Het panel heeft een positieve indruk op basis van plantoetsing. Gezien de prille fase waarin het PDG-traject verkeert, laat het panel standaard vier buiten beschouwing.

Aanbevelingen

De NVAO onderschrijft de aanbevelingen van het panel.

Afspraak

Aangaande de opleiding Techniek, de gerelateerde Associate Degree Onderwijsondersteuner Techniek, de Associate Degree Onderwijsondersteuner Consumptieve techniek I en II en de Associate Degree Onderwijsondersteuner Gezondheidszorg en Welzijn heeft de NVAO een afspraak gemaakt met de instelling om, in lijn met het advies van het panel, een selectie van de eindwerken opnieuw te laten beoordelen wanneer er een voldoende aantal eindwerken beschikbaar is van deze opleiding, doch uiterlijk na 3 jaar. Voor de opzet van deze beoordeling vertrouwt de NVAO op de interne kwaliteitszorg van de Hogeschool van Amsterdam omdat de Hogeschool van Amsterdam over een positieve ITK beschikt. Wel ontvangt de NVAO graag een rapportage over de uitkomst van deze beoordeling.

Ingevolge het bepaalde in artikel 5a.10, derde lid, van de WHW heeft de NVAO het college van bestuur van de Hogeschool van Amsterdam te Amsterdam in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze op het voornemen tot besluit van 13 juni 2016 naar voren te brengen. Bij e-mail van 28 juni 2016 heeft de instelling van de gelegenheid gebruik gemaakt om te reageren. Dit heeft geleid tot enkele tekstuele aanpassingen.

De NVAO besluit accreditatie te verlenen aan de hbo-bachelor Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Amsterdam (240 EC; varianten: deeltijd, voltijd; locatie: Amsterdam) van de Hogeschool van Amsterdam te Amsterdam in:

Nederlands

Engels

Frans

Aardrijkskunde

Geschiedenis

Maatschappijleer

Algemene Economie

Bedrijfseconomie

Wiskunde

Biologie

Natuurkunde

Scheikunde

Consumptieve Techniek I en II

Gezondheidszorg en Welzijn

Techniek

Mens en Technologie

De opleidingen kennen de volgende afstudeerrichtingen: algemeen vormend onderwijs en beroepsgericht onderwijs- in ontwikkeling.

En aan het Associate degreeprogramma Onderwijsondersteuner Consumptieve Techniek I en II (120 EC, variant: deeltijd, locatie: Amsterdam), het Associate degreeprogramma Onderwijsondersteuner Gezondheidszorg en Welzijn (120 EC, variant: deeltijd, locatie: Amsterdam), en het Associate degreeprogramma Onderwijsondersteuner Techniek (120 EC, variant: deeltijd, locatie: Amsterdam).

De NVAO beoordeelt de kwaliteit van de opleidingen en de Associate degreeprogramma's als voldoende.

Dit besluit treedt in werking op 29 juli 2016 en is van kracht tot en met 28 juli 2022.

Advies

Op grond van het voorgaande adviseert de NVAO positief aan de instelling over de educatieve minor (30 EC; variant: voltijd; locatie: Amsterdam) van de Hogeschool van Amsterdam te Amsterdam.

Op grond van het voorgaande adviseert de NVAO positief aan de instelling en het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over het Pedagogisch Didactisch Getuigschrift (60 EC; variant: duaal; locatie: Amsterdam of In company) van de Hogeschool van Amsterdam te Amsterdam. Gezien dat de eindwerken van het Pedagogisch Didactisch Getuigschrift nog

Pagina 14 van 19 niet beoordeeld konden worden, adviseert de NVAO dat het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap een afspraak maakt met de Hogeschool van Amsterdam om wanneer er een voldoende aantal eindwerken beschikbaar is van het Pedagogisch Didactisch Getuigschrift, doch uiterlijk na 3 jaar, een selectie van de eindwerken te laten beoordelen. Voor de opzet van deze beoordeling vertrouwt de NVAO op de interne kwaliteitszorg van de Hogeschool van Amsterdam omdat de Hogeschool van Amsterdam over een positieve ITK beschikt. De NVAO ontvangt graag een kopie van de rapportage aan het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over de uitkomst van deze beoordeling.

Den Haag, 29 juli 2016

De NVAO
Voor deze:

R.P. Zevenbergen
(bestuurder)

Tegen dit besluit kan op grond van het bepaalde in de Algemene wet bestuursrecht door een belanghebbende bezwaar worden gemaakt bij de NVAO. De termijn voor het indienen van bezwaar bedraagt zes weken.

Onderwerp	Standaard	Beoordeling door het panel Nederlands	Beoordeling door het panel Engels
1. Beoogde eindkwalificaties	De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen.	goed	goed
2. Onderwijsleeromgeving	Het programma, het personeel en de opleidings specifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren.	voldoende	goed
3. Toetsing	De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.	voldoende	voldoende
4. Gerealiseerde eindkwalificaties	De opleiding toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.	voldoende	voldoende
Eindoordeel		voldoende	voldoende
Onderwerp	Standaard	Beoordeling door het panel Frans	Beoordeling door het panel Aardrijkskunde
1. Beoogde eindkwalificaties	De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen.	goed	goed
2. Onderwijsleeromgeving	Het programma, het personeel en de opleidings specifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren.	goed	goed
3. Toetsing	De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.	voldoende	goed
4. Gerealiseerde eindkwalificaties	De opleiding toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.	voldoende	voldoende
Eindoordeel		voldoende	voldoende
Onderwerp	Standaard	Beoordeling door het panel Geschiedenis	Beoordeling door het panel Maatschappijleer
1. Beoogde eindkwalificaties	De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen.	goed	goed
2. Onderwijsleeromgeving	Het programma, het personeel en de opleidings specifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren.	goed	voldoende
3. Toetsing	De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.	goed	voldoende
4. Gerealiseerde eindkwalificaties	De opleiding toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.	voldoende	voldoende

Eindoordeel		voldoende	voldoende
Onderwerp	Standaard	Beoordeling door het panel Algemene Economie	Beoordeling door het panel Bedrijfseconomie
1. Beoogde eindkwalificaties	De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen.	goed	goed
2. Onderwijsleeromgeving	Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren.	voldoende	voldoende
3. Toetsing	De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.	voldoende	voldoende
4. Gerealiseerde eindkwalificaties	De opleiding toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.	voldoende	voldoende
Eindoordeel		voldoende	voldoende
Onderwerp	Standaard	Beoordeling door het panel Wiskunde	Beoordeling door het panel Biologie
1. Beoogde eindkwalificaties	De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen.	goed	goed
2. Onderwijsleeromgeving	Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren.	goed	goed
3. Toetsing	De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.	voldoende	voldoende
4. Gerealiseerde eindkwalificaties	De opleiding toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.	voldoende	voldoende
Eindoordeel		voldoende	voldoende
Onderwerp	Standaard	Beoordeling door het panel Natuurkunde	Beoordeling door het panel Scheikunde
1. Beoogde eindkwalificaties	De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen.	goed	goed
2. Onderwijsleeromgeving	Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren.	goed	goed
3. Toetsing	De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.	voldoende	voldoende
4. Gerealiseerde eindkwalificaties	De opleiding toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.	voldoende	voldoende
Eindoordeel		voldoende	voldoende

Onderwerp	Standaard	Beoordeling door het panel Mens en Technologie	
1. Beoogde eindkwalificaties	De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen.	voldoende	
2. Onderwijsleeromgeving	Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren.	voldoende	
3. Toetsing	De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.	voldoende	
4. Gerealiseerde eindkwalificaties	De opleiding toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.	voldoende	
Eindoordeel		voldoende	
Onderwerp	Standaard	Beoordeling door het panel Techniek	Beoordeling door het panel AD programma Onderwijs Techniek
1. Beoogde eindkwalificaties	De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen.	Voldoende	Voldoende
2. Onderwijsleeromgeving	Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren.	Voldoende	Voldoende
3. Toetsing	De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.	Voldoende	Voldoende
4. Gerealiseerde eindkwalificaties	De opleiding toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.	Voldoende	Nvt
Eindoordeel		Voldoende	Voldoende
Onderwerp	Standaard	Beoordeling door het panel Gezondheidszorg en Welzijn	Beoordeling door het panel AD programma Gezondheidszorg en Welzijn
1. Beoogde eindkwalificaties	De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen.	Goed	Voldoende
2. Onderwijsleeromgeving	Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren.	Voldoende	Voldoende
3. Toetsing	De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.	Voldoende	Voldoende

4. Gerealiseerde eindkwalificaties	De opleiding toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.	Voldoende	Nvt
Eindoordeel		Voldoende	Voldoende
Onderwerp	Standaard	Beoordeling door het panel Consumptieve Techniek I en II	Beoordeling door het panel' AD opleiding Consumptieve Techniek I en II
1. Beoogde eindkwalificaties	De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen.	goed	voldoende
2. Onderwijsleeromgeving	Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren.	voldoende	voldoende
3. Toetsing	De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.	voldoende	voldoende
4. Gerealiseerde eindkwalificaties	De opleiding toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.	voldoende	Nvt
Eindoordeel		voldoende	voldoende
Onderwerp	Standaard	Beoordeling door het panel Educatieve minor	Beoordeling door het panel PDG
1. Beoogde eindkwalificaties	De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen.	voldoende	voldoende
2. Onderwijsleeromgeving	Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren.	voldoende	voldoende
3. Toetsing	De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.	voldoende	voldoende
4. Gerealiseerde eindkwalificaties	De opleiding toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.	voldoende	Nvt
Eindoordeel		voldoende	voldoende

De standaarden krijgen het oordeel onvoldoende, voldoende, goed of excellent. Het eindoordeel over de opleiding als geheel wordt op dezelfde schaal gegeven.

- dr. B. Koster, (voorzitter) is Lector 'Meesterschap/Werkpleklers' bij Fontys Lerarenopleiding in Tilburg. Hij is tevens lerarenopleider en onderzoeker bij het Instituut Voor Lerarenopleiding, Onderwijsontwikkeling en Studievaardigheden (IVLOS) van Universiteit Utrecht. Daarnaast is hij lid van het bestuur van de Stichting Registratie Lerarenopleiders;
- prof. dr. H.M.C. Eijkelhof, (lid) was tot 2014 directeur van het Freudenthal Instituut. Momenteel is hij voorzitter van de Stuurgroep NLT (Natuur, Leven en Technologie), selectie- en reviewcommissies Bètasteunpunten en auditcommissie DUDOC-postdoc programma;
- dr. ir. J. Buitink, (lid) was als universitair hoofddocent en hoofd lerarenopleiding werkzaam bij de Lerarenopleiding van de Rijksuniversiteit Groningen;
- drs. A.P.F.M. Roelofs (lid) s lid van de algemene directie van het PENTA College CSG te Spijkenisse;
- S.P. Theeuwes, (student-lid) volgt momenteel, na het behalen van zijn propedeuse aan de tweedegraads lerarenopleiding Natuurkunde bij Hogeschool van Arnhem en Nijmegen, de hbo-bacheloropleiding Opleidingskunde bij Hogeschool van Arnhem en Nijmegen.

Als vakdeskundigen zijn ingezet:

- prof. dr. F. Kuiken, Nederlands;
- prof. dr. H.C.J. de Graaff, Engels en Frans;
- dr. T. Béneker, Aardrijkskunde;
- drs. J.K.W. Riksen, Geschiedenis;
- drs. C.H.T. Gelinck, Maatschappijleer;
- drs. H. Ploeger, Algemene en Bedrijfseconomie;
- dr. M. Mazereeuw, Biologie;
- E.H.M.H. de Kleijn, Natuurkunde/Scheikunde;
- prof. dr. G. Zwaneveld, Wiskunde;
- J.W. Flierman, Consumptieve Techniek I en II en Ad Horeca en Voeding;
- Dr. M.J.M. Adriaansen, Gezondheidszorg en Welzijn
- drs. M.N. Kuijper, Mens en Technologie.

Het panel werd ondersteund door ir. M. Dekker-Joziase, mevrouw drs. P. Göbel, mevrouw M. Snel BHRM & BEd en mevrouw Y. Griffioen-Kingma, auditoren van NQA, vulden de functie van secretaris van het panel, secretaris (gecertificeerd).